

Bijlage 2: de Europees- en internationaalrechtelijke status van de Waddenzee met overzicht van de gedane aanbevelingen¹ en reactie daarop

Aanbeveling	Ondersteunt beleid	Overnemen	Niet overnemen
Aanbeveling 1. Waarborg dat verdragen doorwerken in de verschillende schakels van de beleidscyclus	X		
Aanbeveling 2. Breng doelbereik in beeld en vertaal de inzichten in concrete keuzes voor beleid en beheer	X		
<i>Aanbeveling 3. Veranker alle relevante verdragen beter in de Nederlandse wetgeving</i>			
3.1 Heroverweeg het opnemen van de gunstige staat van instandhouding als Rijksomgevingswaarde			X
3.2 Waarborg de uitzonderlijke universele waarden van de Waddenzee en het ecologische karakter van Waddenzee als wetland	X		
3.3 Bied bescherming aan de houting en de Europese steur		X	
3.4 Zorg voor een correcte omzetting van het Zeehondenverdrag			X
4 Leg de milieubeginselen vast in de wetgeving			X
5 Waarborg de integrale bescherming en beheer van de Waddenzee	X		
6 Besteed expliciet aandacht aan de gebiedenbeschermingsverplichtingen van verdragen bij het beoordelen van de noodzaak van aanwijzing van nieuwe gebieden en bij de herziening van de aanwijzingen en de formulering van instandhoudingsdoelstellingen van bestaande Natura 2000-gebieden.			X
7 Maak de bescherming van het landschap expliciet onderdeel van natuurbescherming			X
8 Maak de beperking van introductie, verspreiding en impact van invasieve exoten expliciet onderdeel van bescherming van de Waddenzee			X
9 Geef klimaatadaptatie een expliciete plek in beleid, beheer en uitvoering	X		

¹ Reflectie met beleidsaanbevelingen naar aanleiding van het rapport 'De Europees- en internationaalrechtelijke status van de Waddenzee' – Waddenacademie'

10 Waarborg de naleving van herstelverplichtingen	X		
11 Transformeer de 'papieren werkelijkheid' van natuurbescherming naar een adequaat beschermingsregime voor de Waddenzee	X		
12 Verbeter de toegang tot de rechter			
12.1 Waarborg dat onder de Omgevingswet de directe toetsing van lozingen en effecten van activiteiten in andere sectoren aan de KRW-doelstellingen in de praktijk goed invulling gaat krijgen	X		
12.2 Verminder regulering via plannen en algemene regels, waardoor besluiten over de toelaatbaarheid van activiteiten en lozingen aan rechterlijke toetsing worden onttrokken			X
12.3 Overweeg de relativiteitseis voor regelgeving op het gebied van milieu-, natuur- en waterbescherming te schrappen			X
13 Verbeter de aandacht voor verdragsverplichtingen binnen de Nederlandse bestuursrechtsspraak			X
14 Ontwikkel en gebruik een integrale, complete en consistente indicatorenset voor de natuurwaarden van de (trilaterale) Waddenzee	X		
15 Versterk de trilaterale samenwerking ten aanzien van de implementatie en naleving van internationaal- en EU-rechtelijke natuurbeschermingsregimes die in de drie landen gelden voor de Waddenzee		X	